

Telefon - avto - radio

O teh pridobitvah našega časa kramlja na duhoviti način Američan H. L. Mencken:

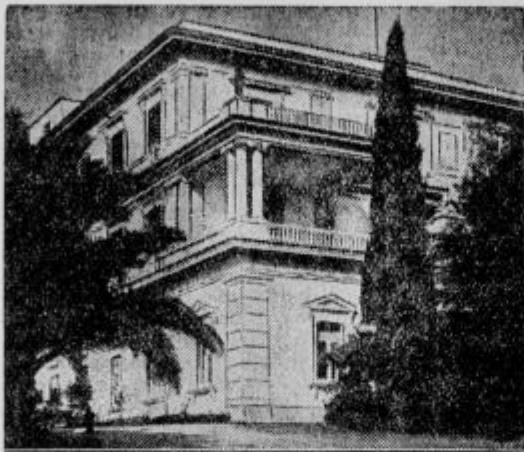
»Kar imenujemo napredek,« je menil nekoč Havelock Ellis, »je zamenjava enega zla z drugim. Saj morajo biti ljudje, ki jim telefonsko zvonjenje pravi radost, toda če so, moram vendar reči, da jih še nikoli nisem videl. Najbrže predstavlja telefon, kakor ga danes poznamo, več čistega možganskega dela, kakor katera koli druga človeška iznajdba. Toda noben človek ni mislil na to, da bi telefonski signal olepšal. In vendar bi mogli ta zvok z majhnim trudom poglobiti, ga napraviti blagovlasnega in celo pomirljivega. Telefonski inženjerji ga puščajo neizpremenjenega in vsako uro dneva trpe zaradi tega milijoni ljudi!

Telefon je po mojem mnenju največja dobrota, ki so jo bile mrzkosti kdaj deležne: dvignil je njihovo staro umetnost do novih možnosti in jim pomagal, da so prodrle do zadnjih utrdb zasebnega življenja. Vsi ukrepi proti telefonujoči mrzkosti so se izkazali kot brezuspešni. Tu je n. pr. tajna številka: poprečno nadarjena mrzkost ji bo kos, kakor bi bila otročja igrača; izvohati tajne telefonske številke spada med začetne spretnosti njenega rokodelstva. Mrzkost jo najde z avtomatično gotovostjo kakor Newyorčani naslove šepetalnih pivnic. In tako oblegajo naročnika s tajno številko tako viharno, kakor bi bila njegova telefonska številka z ognjem zapisana na nebu. Njegovi prijatelji pa pozabijo številko ravno ob kritičnih prilikah in ga tako pripravijo ob marsikako prijetno opraviljanje in lehtno povabilo.

Ne samo težko, ampak skoraj nemogoče si je svet predstavljati brez telefona. Telefonski aparati so postali za človeštvo, posebno v Združenih državah, tako neupeljivi, kakor steklo za okna, časniki ali jedilni prašek. Tod in tam se

avtomobilskemu sportu. Svoje vozilo sem prodal že 1919. l. in se tega nisem nikoli kesal. Če se moram gibati v mestu, ki je za udobno tekanje postalo preveliko, vzamem taksi, ki je cenejši in varnejši nego zaseben voz in napravljajo človeku mnogo manj jeze in nepravilnosti. Če pa nameravam potovati kam dalje, potem se zatečem v Pullmanov voz, ki je daleč pred vsako drugo človeško iznajdbo za udobno potovanje.

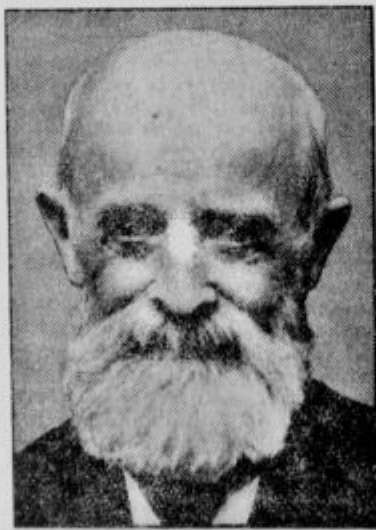
Radio, to moram priznati, ima šanse, ki jih pa ne bo mogoče izkoristiti, dokler bo zrak nasičen in okužen z jazzom in pa s slaboumnimi predavanji sleparjev, ki o stvarih, o katerih govorijo, nimajo nobenega pojma — in še s strašnim grgranjem pevcev in pevke devete stopnje. V gramofon bom pa s celim srcem veroval še-le tedaj, kadar bo kaka družba izdala dobro ploščo z Brahmovim sekstetom B-mol, opus 18. Doslej sem zastoj prebrskal po taki plošči vse mogoče kataloge.

Grad Achilleion na otoku Krku (last cesarice Eli zabete in kasneje Viljema II.), ki ga namerava kupiti neka belgijska družba ter ga preurediti v moderno igralnico.

Spiritizem, ločitve

Neko pariško sodišče je te dni prejelo tožbo na ločitev zakona, ki navaja nenavaden vzrok. Gospa, ki zahteva ločitev, navaja, kako se je poročila z mladim vdovcem kmalu po smrti prve žene. Sprva je bil zakon popolnoma srečen; potem pa se je mož vdal spiritizmu in je vsako noč klical duha svoje prve žene. Točno o polnoči je skočil vedno iz postelje, se »zamažnil«, pohišstvo pa je začelo plesati. To vse naj bi bilo. Toda naposled se je začel duh pokojne žene mešati v domače razmere. »Vidiš — je dejal duh možu — ti sedaj nisi več tako postrežen, kakor si bil prej vajen. Predvsem pa tvoja nova žena ne zna kuhati.« Umljivo, da nova soproga tega ni mogla mirno požreti. Poslej je nastalo v hiši celo peklo, preprirov in izgredov ni bilo konca. Tega tožiteljica ne prenese več in zahteva zato ločitev.

Caspar Schmitt, kemik v Heidelbergu, ki je iznašel postopanje, po katerem se da bombažno seme predelati v izvrstno živilo. Bombažno seme vsebuje 50% beljakovin ter mnogo fosforjeve kisline in aluminijevih soli, ki so za človeško telo dragocene. V Egiptu Schmittovo iznajdbo že izkoriščajo; bombažno seme predelujejo v moko in kakao.

Dovtip, ne izjava

Zadnjič smo priobčili izjave bivšega nemškega cesarja, ki jih je bil objavil neki pariški list. V izjavah je Viljem obetal Francozom revanžo in imenoval Hindenburga teta. Sedaj je iz Doorna izšel demanti, ki označuje »intervju« kot popolnoma izmišljen.

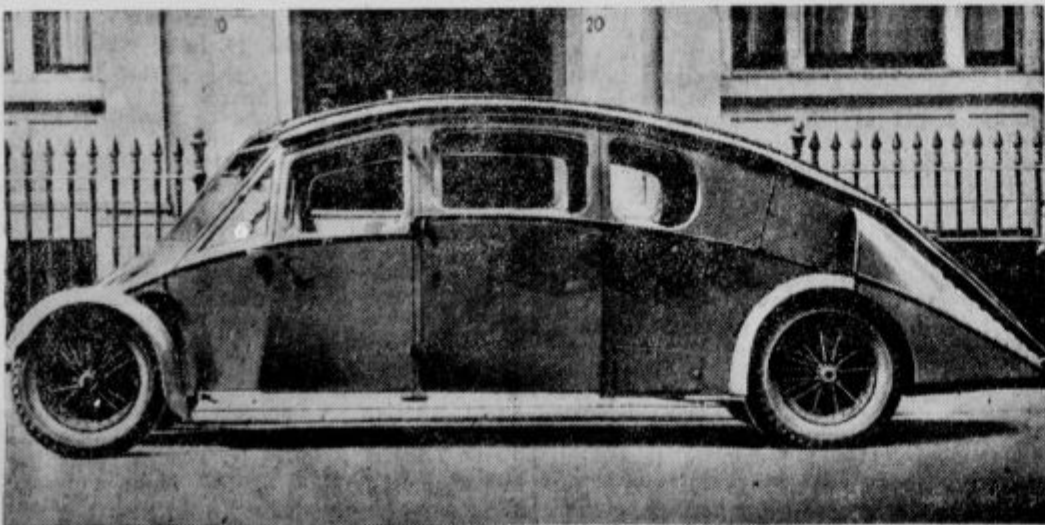

Prof. W. Wiese, vodja »Malyginove« ekspedicije na sever.

vedno zopet sliši, da je kak mož, ki se je hotel rešiti telefona, zbežal v kako pozabljeno vas, da bi premišljeval kakor grški filozof; toda njegova premišljevanja veljajo slednjič rožnim križarkam, single taxi, agrarni pomoči ali kaki drugi novosti. Jaz sam sem že več ko desetkrat odredil, da naj telefon odklopijo, a vedno zopet je nanese naključje, da sem se ga poslužil v v nujni zadevi, predno je prišel mož, ki naj bi bil aparat odklopil; tako sem vselej sprejel moža z opravičevanjem in čašico žganja. Neki tak telefonski Janez mi je pravil, da dobivajo vsak dan do pol stotine naročil, naj odklopijo zasebne telefone, da pa teh nalogov nikdar ne izvrše. Jaz sam imam sedaj že dva telefona v hiši in se pravkar pripravljam, da si naročim še tretjega. V desetih letih bom nedvomno tako daleč, da bo imela vsaka soba svoj telefon, kakor danes po velikih hotelih.

In kljub temu ostanem teoretično sovražnik telefona in ga dalje preklinjam. Je to velika iznajdba, ki je prinesla človeštvu veliko koristi, meni osebno pa vsaj toliko zlega kolikor dobrega. Kolikokrat mi je en sam telefonski poziv uničil delo celega večera, mi razdražil duha in priščipnil dohodke!

Dovolj sem star, da se spominjam časov, ko so bili telefoni še zelo redki, in sem tudi romantičen dovolj, da verjamem, koliko srečnejši sem bil tedaj nego danes. Vedno sem imel od telefona več nego od drugih dnevnih čudes, od radia, gramofona, električne luči, kina in avta. Morda sem prvi Američan, ki se je popolnoma iskreno in resnično odpovedal

Najnovejši avto valeskega princa v zrakoplovni obliki. Motor je na zadnjem koncu voza.

Slučaj ali namemba?

»Mnogi bodo morda v naslednjem videli slučaj, toda prigradilo se je že tolikokrat, da sem trdno prepričan, da je bilo to delo božje Previdnosti.« Tako je pisal msgr. Belezze iz Swazilandije Klaverjevi družbi. »To namreč, da pošiljate Vaše družbe dospe vedno v tistem trenutku, ko je sila in potreba največja. Izmed 7 predstojnikov prefektore me jih je 6 prosilo za nujno pomoč, da bi mogli pravočasno plačati katehiste. Zdaj pa bom mogel Vaš poslani denar razdeliti mednje. — Šolsko vprašanje je in ostane najvažnejše za naš misijon. Rešeno bi bilo takoj, ko bi imeli dovolj denarnih sredstev na razpolago. Morali pa smo 15 šol zapreti in jih bomo morali še več, ako nam božja Previdnost o pravem času ne pride na pomoč. Vlada vedno več zahteva od šol; vsled tega se dvigajo plače za učitelje, podpore od strani vlade, ki bi človek pričakoval, da bodo temu primerno večje, so pa manjše, vsaj zaenkrat. Nihče pa ne ve, kaj se bodo povečale. Iz svoje blagajne moramo letno prispevati za šole 1000 angl. funtov. In to za šole, pri katerih še nimamo nastavljenih učiteljev. Zato se priporočam molitvi Vaših dobrotnikov.«

Kdor izmed nas je že kdaj občutil posebne vrste veselja, ko mu je pomoč prišla baš o pravem času, ta bo razumel, kako mora biti pri sreči misijonarju, ki je navezan le na tujo pomoč, ako mu ta pomoč baš v najhujši stiski pride. Zato bomo gotovo skušali, da mu večkrat to veselje napravimo. Darovi za vzdrževanje šol v poganskih deželah naj se blagovolijo poslati na Klaverjevo družbo v Ljubljani, Metelkova ul. 1.

Sokolov, novi zionistični predsednik.

Stava za kmetsko pamet

Stara avstrijska in madjarska aristokracija je bila znana po svojih muhah in domislekih, ki so včasih stali cela ogromna premoženja. Tako sta nekoč sklenila stavo eden izmed knezov Schwarzenbergov in eden grofov Károlyjev za 100.000 kron. Predmet stave je bilo vprašanje, kateri kmet je bolj prebrisan: avstrijski ali ogrski. Vprašanje naj bi se rešilo na ta način, da bi oba magnata privedla na Dunaj vsak svojo desetglavo kmetsko deputacijo, obiskala z njo dvorno zakladnico in nato naj bi vsaka deputacija povedala svoje mnenje, koliko približno so vredni tam nagradeni zakladi. Tako se je tudi zgodilo. Ko so kmetje obšli vso zakladnico, so avstrijski kmetje zaskrbljeni začeli stikati glave in se posvetovati. Posvetovanje je trajalo dve — tri ure in nazadnje je stopil njihov vodja pred plemiča in imenoval visoko, milijarno vsoto. Ogrski kmetje se niso posvetovali dolgo. Komaj so se dobro ozrli po zakladnih, je že zamrmral eden izmed njih, neki vaški načelnik: »No, toliko bo to že vredno, kakor lep, pohleven dežek v maju.« Ta odgovor, ki ne kaže samo prebrisanosti, marveč tudi dokaj življenjske modrosti, je grofu Károlyju priporil stavo.

Grof Schwerin v. Krosigk, zastopnik Nemčije na Hooverjevi konferenci v Londonu.

Redek zgled

Sir Isaac Isaacs, prvi avstralski guverner, ki je bil rojen v Avstraliji, se je spričo gospodarske krize, ki stiska deželo, odpovedal svoji plači v znesku 1100 funtov sterlingov (okroglo 500.000 Din) mesečno že preje se je odpovedal svoji sodniški pokojnini v znesku 1400 funtov sterlingov in posebni odškodnini, ki so jo plačevali prejšnjim guvernerjem, v znesku 2000 funtov sterlingov.

Čehoslovaški turisti

Na čehoslovaškem je vsega nad 165 tisoč organiziranih turistov. Planinskih društev je 15, med temi je največji Klub čehoslovaških turistov s 77 tisoč člani. Drugo mesto zavzema nemški Hauptverband der Wandervereine s 56 tisoč člani. Razen tega je precej delavskih turističnih organizacij z znatnim številom članov.

Nemški državni predsednik Hindenburg ob prihodu v Berlin, kamor je zaradi kritičnega položaja prišel z dopusta.

Potres izpremenil dno Severnega morja

V teku zadnjih mesecev je bilo v Severnem morju več potresov, ki so povzročili veliko valovanje morskih voda in poplave na obalah. Nedavno je plul norveški parnik Harbis v megli iz Baltskega v Severno morje. Da bi dognali lego, so merili globino. Tedaj so ugotovili prej neznane globine in plitvine. Kjer je prej znašala globina 228 čevljev, so namerili sedaj samo 110 čevljev, potem pa zopet nove globine. Parnik je nato izvršil sistematične meritve in ugotovil, da se je dno Severnega morja na splošno izpremenilo; nove vzpetine znašajo do 30 metrov in podobno obsežne so nove globine. Spričo skoraj šilastih peščenih gričev, ki se nahajajo v Severnem morju, se je nevarnost za parnike, da nasadejo, po zadnjih talnih izpremembah znatno povečala.

Zadnje priprave na »Zeppelinu«

Na »Zeppelinu« so odstranili še dva prostora za moštvo, da prihranijo težo. Dne 21. jul. bo zrakoplov popolnoma pripravljen za polet. Dne 23. t. m. bo izvršil poizkusno vožnjo, katere se bodo udeležili vsi znanstveniki ekspedicije, da preizkusijo svoje instrumente. S posadko vred bo štela ekspedicija 46 oseb.

Koliko stane Čehoslovaško brezposelnost

Čehoslovaška državna blagajna je izplačala letos od 1. januarja do 1. julija za 128 milijonov Kč brezposelnih podpor. Država prispeva v zadnjem času za brezposelne podpore dve tretjini, eno tretjino pa strokovne organizacije. Do nedavna je plačevala država samo polovico, a ko so bile blagajne strokovnih organizacij izčrpane, je morala podporo povišati.

»Za shrambo kože čez poletje je treba plačati 200 Din.«

»To je ostudno drago. Ali mora biti?«

»Gotovo, drugače pridejo vanj molji.«

»Potem pa nesi kožuh čez poletje raje v zastavljalnico. Tam ga tudi dobro oprashe proti moljem, pri tem pa dobiš še denar...«

Mamica in mala Danica srečata na izprehodu mamičino znanko, ki vozi svoja dvojčka v vozičku tako, da imata vsak na enem koncu glavico. Mamica je seveda vsa »vzhičena« nad dojenčkoma, ki ju ne more prehaliti. Kako sta ljubka itd. Ker se Danica nič ne zmenja, jo pokliče mama, češ: »Poglej no, Danica, kako srčkano je to!«

Danica pa zakliče zaničljivo: »Oh, naš doma je mnogo bolj srčkan, čeprav ima samo na eni strani glavno...«

Najdaljša gasilska lestev v Evropi, ki so jo te dni preizkusili pariški gasilci na slavaloku.

